ח) דם חטאת קודם לדם עולה מפני שהוא מרצה. הא דלא קאמר בטעמא משום שדמה ניתן על ד' קרנות כדקאמר גבי אשם משום דכיון דדם עולה אתי מכח כליל כדאמר בגמרא לא סגי בטעמא דארבע קרנות: **הכא** בחטאת הלוים עסקינן. והא דקאמר מפני שמרצה בחטאת דעלמא:

דם עולה ואימורי חטאת איזה מהן קודם. לא דמיא לבעיין דלעיל דמיירי במכפר וכליל גופייהו והכא איירי באותו שבא מכח כליל ומכח מכפר: **דם עולה ודם אשם איזה מהן קודם.** דס אשם ואיברי [א] דעולה דס אשם קודם דאשם מכפר כחטאת א"ג פשיטא ליה דאיברי עולה קודמין לדם אשם מפני שהן כליל ולא דמי לאיברי עולה ודם חטאת דאשיב דס חטאת משום דהוי אד' קרנות: **אבל עולה לא.** דעל כרחין למעוטי עולה אתא דאי עולה קודמת לאשם ליתני עולה וכל שכן חטאת דהא דס חטאת קודם לדם עולה: **לימא מסייע ליה בשר קדשים קלים כו'.** תימה דלא מייתי סייעתא מברייתא דלעיל בפ' ג' (דף כו.) דקתני גבי קדשים קלים פרכסה ויצתה לחוץ וחזרה פסולה ואמרי' עלה ס"מ בשר קדשים קלים שיצא לפני זריקת דמים דמיסה פסולה ומשני דילמא באליה ויותרת הכבד ושתי הכליות [ט]:

והא דקא מיפלגי בבשר להודיעך כחו דר"ל. הוה מצי למיפלגי באימורין להודיעך כח דהיתירא:

גמ' מנא הני מילי דת"ר [ח] א) [1]ופר שני בן בקר תקח לחטאת [ב] אם בא ללמד שהן שנים הרי כבר נאמר [2]ועשה את האחד חטאת ואת האחד עולה מה ת"ל ופר שני בן בקר תקח לחטאת שיכול שיהא [ג] חטאת קודמת לכל מעשה עולה ת"ל ופר שני בן בקר תקח לחטאת אי פר שני יכול תהא עולה קודמת לחטאת לכל מעשיה ת"ל ועשה את האחד חטאת ואת האחד עולה הא כיצד דם חטאת קודמת לדם עולה מפני שמרצה: [ד] איברי עולה כו': [ו] ואמאי מתנה קמייתא דמכפרה תיקדום והנך לא [ה] אמר רבינא הכא בחטאת הלוים עסקינן ואע"ג דכי עולה דמי קאמר רחמנא היא תיקדים במערבא אמרי הואיל והתחיל במתנות גומר: איבעיא להו דם [א]חטאת ואיברי עולה איזה מהן קודם דם חטאת קודם מפני שמרצה או דילמא איברי עולה קודמין מפני שהן כליל לאישים ת"ש דם חטאת קודם לדם עולה לדם עולה הוא דקדים לאיברי עולה לא קדים אדרבה מסיפא איברי עולה קודמין לאימורי חטאת לאימורי חטאת הוא דקדים לדם חטאת לא קדים אלא ◦ [ז]מהא ליכא למשמע מינה [ח]: איבעיא להו [ב]דם עולה ואימורי חטאת איזה מהן קודם דם עולה קודם דקאתי מכח כליל או דילמא אימורי חטאת קודמין דקאתי מכח מכפר ת"ש דם חטאת קודם לדם עולה דם חטאת הוא דקדים לדם עולה אבל אימורי חטאת לא אדרבה מסיפא איברי עולה קודמין לאימורי חטאת איברי עולה הוא דקדמי לאימורי חטאת אבל דם עולה לא אלא מהא ליכא למשמע מינה: איבעיא להו [ג]דם עולה ודם אשם איזה מהן קודם דם עולה קודם דקאתי מכח כליל או דילמא דם אשם קודם (דקאתי מכח) דמכפר ת"ש דם חטאת קודם לדם עולה [ט] אבל דם אשם לא בדין הוא דאיבעי למיתני דם אשם ואיידי דבעא למיתני סיפא איברי עולה קודמין לאימורי חטאת דאי תנא לאימורי אשם ה"א לאימורי אשם הוא דקדמי לאימורי חטאת לא קדמי משו"ה תנא חטאת ת"ש חטאת קודם לאשם חטאת הוא דקדמה ליה לאשם אבל עולה לא מאי לאו [ה] דם לא אאימורים דיקא נמי דקתני מפני שדמה ניתן [ט] ש"מ: חטאת קודמת כו': אדרבה אשם קדים שכן יש לו קיצבה אפ"ה ריבוי דמזבח עדיף: אשם קודם לתודה כו': אדרבה התודה ואיל נזיר קדמי שכן טעונין לחם אפ"ה קדשי קדשים עדיפי: תודה ואיל נזיר כו': אדרבה שלמים קדמי שכן ישנן בציבור כביחיד אפילו הכי [י] נאכלין ליום אחד עדיפי איבעיא להו תודה ואיל נזיר איזה מהן קודם תודה קדמה שכן טעונה ד' מיני לחם או דילמא איל נזיר קודם שכן יש עמו דמים אחרים ת"ש [יא]זו קודמת לזו שזו טעונה ד' מיני לחם וזו אינה טעונה אלא שני מיני לחם: השלמים קודמין לבכור כו': אדרבה בכור קודם שכן קדושתו מרחם ונאכל לכהנים אפ"ה מצות יתירות עדיפי: הבכור קודם כו': אדרבה מעשר קודם שכן מקדש [יא] לפניו ולאחריו אפ"ה קדושה מרחם עדיפא: מעשר קודם לעופות כו': אדרבה עופות קדמי שכן קדשי קדשים אפ"ה מין זבח עדיף אמר רבינא בר שילא [ג]אימורי קדשים קלים שיצאו לפני זריקת דמים פסולין ותנא תונא מפני שהוא זבח [יב] וישנו קדשי קדשים דמיו ואימורין בשלמא אימורין ליתנהו בעופות אלא דם מיהא איתיה אלא לאו [יג] קמ"ל אימורין כי דמו מה דמו לפני זריקה אף אימורין קודם זריקה וקא קרי להו קדשי קדשים ומה דמו מיפסל ביוצא אף אימורין מיפסל ביוצא נימא מסייע ליה בשר קדשים קלים שיצא לפני זריקת דמים [ד]רבי יוחנן אמר [ה]כשר ר"ל אמר פסול רבי יוחנן אמר כשר הואיל וסופו לצאת ר"ל אמר פסול [ט]עדיין לא הגיע זמנו לצאת ע"כ לא פליגי אלא בבשר אבל באימורין לא [י]הוא הדין דבאימורין נמי פליגי והא דקא מיפלגי בבשר להודיעך כחו דר"ל דאפילו בשר דסופה לצאת אמר עדיין לא הגיע זמנו לצאת לימא כתנאי [ו]אימורי קדשים קלים שיצאו לפני זריקת דמים ר"א אומר [י]אין מועלין בהן ואע"ג דתני תנא בסופו לצאת תנאמוד הוא דמפרש הכי מעיקרא והשתא הדר ביה אבל אינו מדבכרי ר' יוחנן: **רש"י** ד"ה מנהני מילי דדם חטאת קודם כו'. ומירץ משו"ה דמדתני ליה בתמצא בין מין זבח ובין ואימוריו משמע ליה דהוי עיקר מדומא, כעין מה שפירשו התוס' בסוף איהו מקומן גבי אלא עד תנות לאותה גירסא דגרסי ואיבעיא אימא מה הכך דאוריתא וכו' לעיל גבי על היסוד דאורתיה דתנא למיתני תרתי אע"ג דלא אינו מחד מיניהו, ק"ק מאי פריך הכא דילמא ה"ק במעשר יש דם ואמורין ומשא"כ בעוף דליכא אלא דם. ותירץ משו"ה דמדתני ליה בתמצא בין מין זבח ובין ואימוריו משמע ליה דהוי עיקר בסמוך (הר"פ ד"ל. ב"ש):

גמ' מנהני מילי. דדם חטאת קודם לדם עולה ואיברי עולה קודמין לאימורי חטאת: **ופר שני בן בקר.** בחיוך הלוים כתיב בבהעלותך: **לבר נאמר.** באותה פרשה ועשה את האחד חטאת. ריישא דקרא והלוים יסמכו את ידיהם וגו': **יכול אקדום חטאת לעולה לכל מעשיה.** כדכתיב ועשה את האחד חטאת ואת האחד עולה: **ופר שני.** משמע שיהא שני לו: **מפנה קמייתא.** דחטאת מכפרה ושלמה כפרה בדיהה כדאמרן בפרק ב"ש (לעיל דף נח.) וכפר אע"פ שלא ניתן [יד] אלא אחת: **דבי עולה דמיא.** שלא הביאוה על חטא ואפ"ה (חטאת) קודם לעולה משום דאשם [טו] חטאת קודם לעולה וה"ה לג' מתנות שבחטאת [ט]: אימורי חטאת לא מכפרי שאין כפרה אלא בדם. דס עולה לאו כליל הוא דאין כליל אלא באישים אבל מכח כליל קאתי שהאיברים יהיו כליל: **ה"ג או דילמא דס אשם קדיש דמכפר: לאימורי חטאת לא קדמי.** דחטאת חמורה מאשם כדקתני מתני': **שדמה ניתן.** אלמא באימורין קאי דאי בדם קאי שהיא ניתנת מיד בעבי ליה: **יש לו קיצבה.** לדמיו דכתיב [טז] (ויקרא ה) בכסף שקלים אבל חטאת כל [ז] דהו: **שלמים ישנן בציבור.** כבשי עצרת: **דמיס אחריס.** חטאת ועולה באין עמו חובה: **זו קודמת לזו.** לעיל מייתי איברי בתודה ואיל נזיר: **לפניו ולאחריו.** דתנן [יז] קרא לתשיעי עשירי ולעשירי תשיעי ולאחד עשר עשירי שלשתן מקודשין וילפינן בבכורות (דף ס:) מקראי: **שכן קדשי קדשים.** אפילו אכילת אדם שבהן קדשי קדשים הוא: **פסולין.** ואע"ג דלענין מעילה לפני זריקת דמיס לא קדישי לענין איפסולי ביוצא קדשי קדשים ניהו: **ותנא תונא.** ותנא תנא דידן סייעתא למילתא: **אלא דס מיהא איתיה.** ולא ה"ל למיתני אלא ואימוריו קדשי קדשים מה שאין כן בעופות אלא להכי נקט דמו בהדי אימוריו לאשמועינן דכי הדדי קדשי בשעה שזה קרוי קדשי קדשים קרוי גם זה קדשי קדשים: **ומה דמו מיפסיל ביוצא אף אימוריו** [יז] **מיפסלו ביוצא.** דהא קדשי קדשים קרי להו: ה"ג **בשר קדשים קלים שיצא לפני זריקה דמיס חוץ לקלעים: הואיל וסופו לצאת.** שהרי אכילתן בכל העיר: **לא הגיע זמנו לצאת.** דאכתי לא איסתרי [יח] באכילה: **ע"כ לא פליגי אלא בבשר.** בההוא הוא דמכשר רבי יוחנן משום דסופו לצאת: **הוא הדין דבאימורין.** מכשר שזריקה עושה אותו [יט] קדשי קדשים. והאי דפריש [כ] משום דסופו לצאת הש"ס קמפרש ליה ולא מילתיה דרבי יוחנן היא: **אין מועלין בהן.** אפי' לאחר זריקה דלא מהניא בהו זריקה להכי למיקבעינהו במעילה: ואין

מסורת הש"ס

א) [תוספ' דפרה פ"ח ה"ב, ת"כ ויקרא הובה פ"ג ה"ג, ב) [ברכות כה. וש"ע ועי' בלריס עב.], ג) עי' לעיל כו. תו' ד"ה דילמא, ד) ירושל' יומא פ"ו ה"ו, ה) [לקמן קד:], ו) [מנחות מז:] מעילה ו:, ז) בכורות ס., ח) שייך לעמ' הקודם, ט) [וע' היטב לעיל כו. תו' ד"ה דילמא]

הגהות הב"ח

(א) גמ' כו' מפני שהן כליל ואימא מתנה קמייתא: (ב) רש"י ד"ה דבי עולה וכו' שבחטאת הס"ד ופמ"כ מ"ה דקאתי מכח כליל לאימורי חטאת: (ג) ד"ה יש לו וכו' כל דהו הס"ד ופמ"כ מ"ה ישנן בצבור שלמים:

גליון הש"ס

גמ' מהא ליכא למשמע מינה. תמוה לי דילמא שניהם שוים ויכול להקדיס למי שירצה ולפי הדיוקים סותרים אהדדי וע"ע:

שינויי נוסחאות

א) דת"ר רבי אומר ופר (כתה"י וש"מ), וכ"ה בתו"כ בפ' ויקרא בפרשה דפר כהן המשיח רבי אומר מה ת"ל (גליון): ב) לחטאת מה ת"ל אם ללמד כו' (וש"מ), נ"א לחטאת מה ת"ל לפי שנא' ועשה את האחד חטאת ואת האחד עולה יכול תהא חטאת קודמת לעולה לכל דבריה ת"ל ופר כו' והשלה נמתק (כי"צ): ג) שתהא (כתה"י וש"מ): ד) הנקודות יש למוחקן (שמב"י ובה"ז). ופמ"כ נ"ל איברי עולה קודמין לאימורי חטאת מפני שהן כליל לאישים. ואימא מתנה קמייתא וכו' (וש"מ): ה) לא ניקדמו אמר (כתה"י וש"מ): ו) בכ"ל נוסף ותנא ספוקי מספקא ליה ושיירה: ז) בכתה"י נוסף דם חטאת הוא דקדים לדם עולה (דק"ס). וכ"ה בכי"צ ופס נוסף ואם איתא ניתני אשם וכל שכן חטאת, משום דקא בעי מיתנא סיפא כו': ח) מאי לאו בדם לא באאימורים (כי"צ): ט) ניתן ולא קתני מפני שהיא ניתנת ש"מ (כתה"י וש"מ). ועי' דק"ס: י) נ"א אפילו הכי דיבור דגופיהו עדיף איבעיא ובו' (כי"צ): יא) מקדש טעותו לפניו כו' (כי"צ): יב) זבח ויש בו קדשי קדשים דמו ואמוריו (כתה"י וב"ש): יג) לאו הא קמ"ל דאימורין כי דמו' (כתה"י וש"מ): יד) נ"ל נתן (כתה"י וש"מ): טו) דשם חטאת עלה הה"ה לג' כו' כל"ל (כתה"י, ש"מ וצ"ק): טז) דכתיב ביה כסף שקלים כל"ל (ש"מ): יז) אימוריו לפני זריקה מיפסלו (כתה"י וש"מ): יח) אישתרי בשר באכילה (ש"מ): יט) אותן (כתה"י): כ) דפריש טעמא משום (ש"מ): כא) ואיברי עולה לא מיבעיא ליה דהיינו בעיא דלעיל דם חטאת ואיברי עולה דאשם מכפר וכו' כל"ל (שמב"י וב"ש). וכנראה הושמטו מממת טעות הדומות. ומיכות דם אשם קודם הס הוספת כה"ר ותיקן לעורך לפי ג' הנ"ל [וכד' ולנא טעו בגיון הגהה זו]:

שיטה מקובצת

שיטה מקובצת (המשך)

דדיק מדתנייה בתמצא. כך נ"ל (הר"פ ד"ל): **הואיל וסופו לצאת.** תימה דתמרינן בפ' התכלת (מנחות דף מו.) אם משנתמנה יצא לחמה הלחם פסול, ואמאי נימא כשר הואיל וסופו לצאת. וי"ל דמיירי דיצא מוץ לחומת ירושלים: **להודיעך כחו** דרייש לקיש. והיה דמצי לאפלוגי באימורים להודיעך כמו דר' יוחנן,

א **ו** אבג מיי' פרק ט מהלכות תמידין ומוספין הלכה ה:
ז **ד** מיי' שם הלכה ח:
ח **ה** מיי' פ"ח מהל' פסה"מ הלכה נב:
ט **ו** מיי' שם הלכה נג:
י **ז** מיי' פ"ג מהל' מעילה הלכה ח:

תורה אור השלם

1. וְלָקְחוּ פַר בֶּן בָּקָר וּמִנְחָתוֹ סֹלֶת בְּלוּלָה בַּשָּׁמֶן וּפַר שֵׁנִי בֶּן בָּקָר תִּקַּח לְחַטָּאת:
במדבר ח, ח
2. וְהַלְוִיִּם יִסְמְכוּ אֶת יְדֵיהֶם עַל רֹאשׁ הַפָּרִים וְעֲשֵׂה אֶת הָאֶחָד חַטָּאת וְאֶת הָאֶחָד עֹלָה לַיהוָה לְכַפֵּר עַל הַלְוִיִּם:
במדבר ח, יב

מוסף רש"י

אלא מהא ליכא למשמע מינה. דולמי מתני' לאו כולה דוקא אלא חדא מניהו דוקא, או רישא או סיפא, ותנא אידך אמצע הכוא ולא ידעינן הי מניהו דוקא דגמר מיניה (שבת קכא.) **אימורי קדשים קלים.** ממון בעלים הן ואין כהן מעילה לפני זריקה ואכתי לא הוקדשו, אבל לאחר זריקה דהוכרכו לאימוריס לאלק גבוה יש מעילה באימוריו, כדאמרינן בפרק כל הבשר בסופו (חולין קיז.) כל אלב לה' לרגות אימורי קדשים קלים למעילה שיצאו לפני זריקת דמים. שיאלו וחזרו וזרק דמן: אין מועלין בהן. דלא מהניא להו הך זריקה לברר אותם לאלק גבוה, דאין זריקה מועלת ליוצא (מנחות מז:). דהוו כמו לפני זריקה, דזריקת ראיתה איכה מבחה אימורי קדשים קלים לידי מעילה כמו זריקה כשרה (מעילה ג.):

שיטה מקובצת

הא **ביצד דם חטאת וכו'.** דכתיב ועשה את האחד חטאת, ועשייה דם משמע. והאי דנקט טעמא דמפני שמרלה, משום דבעי לגלוי שאנן מוקדשין דמתניתין כמו שדם חטאתא קודם מעשה שהוא מקודם ומרלה (הר"פ ד"ל. ב"ש): **מפני** שדמה ניתן. פי' אלמא דבאימורים קאי, כלומר דהקטרת אימורים קודמת מפני שדמה ניתן. דאי הוה קאי על מתנות הדם, הוי ליה למימר מפני שהיא מתנת הדם, דהוה משמע מתנותיה קודמות מפני שהיא נותנת: **אלא** דם מיהא איתיה. פ"ה ולא הו"ל למיתני אלא דאיתיה. ופ"ה מורי לפירוש, דלפ"ע דאיתיה בסוף פ' איהו מקומן (דף מ:) דקאמר ואי בעית אימא כי התם ופ"ה דל"ג ליה, ור"י פי' (תו' שם ד"ה ואיבעית) דיש לישבו ואיבעית אימא כי התם כלומר מדלא קתני עד תנות לבסוף אלא תנא ליה בתמצא ש"מ דהוי דאורייתא כמו לילה ומעוריו וכלי בתיי ביה לפני ולאחריו, והכא דליכא למימר הכי לריך לומר כדפי': [ובכ"ש כתוב בקונטרס אחר ח"ל, למה שפי' תש"ר דאיתיה בעינן אלא דם חטאת דאורייתא דתנא למיתני תרתי אע"ג דלא הוי מחד מיניהו, ק"ק מאי פריך הכא דילמא ה"ק במעשר יש דם ואמורין ומשא"כ בעוף דליכא אלא דם. ותירץ משו"ה דמדתני ליה בתמצא בין מין זבח ובין ואימוריו משמע ליה דהוי עיקר מדומא, כעין מה שפירשו התוס' בסוף איהו מקומן גבי אלא עד תנות לאותה גירסא דגרסי ואיבעית אימא מה הכך דאורייתא וכו' בסמוך (הר"פ ד"ל. ב"ש):

ואין חייבין עליהן משום פיגול [יז]. דהוי להו כמי שלא מזרק עליהן הדם ולא קרבו כל מתיריהן: **ומשום נותר.** דאין נותר אלא בבשר [יא] באכילה בתוך זמנו כדכתיב [ויקרא יט] ביום זבחכם יאכל וממחרת [יב] וגו': **ומשום טומאת הגוף.** כדאמרי' בגמרא (דף כה:) הניתר לטהורין חייבין עליו משום טומאה שאין ניתר לטהורין אין חייבין עליו משום טומאה ואימורין דאיתרבו לטומאה מאשר לה' [לעיל לו:] דומיא דבשר איתרבו דלאחר זריקה הוא דמחייב עלייהו ולא לפני זריקה והני לא אהניא להו זריקה: **מאי נאו בהדר עיילינהו.** דהוו לגואי בשעת זריקה פליגי ואפי' הכי קאמר ר"ש דלא אהניא להו זריקה משום דאיפסילו ביולא: **בדאיתנהו אבראי.** בשעת זריקה: **והא רב פפא הוא דאמר.** במנחות בפרק התכלת (דף מז:) גבי שתי הלחם שיצאו בין שחיטה לזריקה דס"ל דאין חילוק בין זה לזה: **מנא הני מילי דת"ר כו'.** לעיל גבי דם חטאת קודם לדם עולה ניחא דבעי קרא אע"ג דמפ' טעמא במתני' משום דאיכא תרי קראי חד דמשמע דחטאת קודמת וחד דמשמע דעולה קודמת אבל הכא קשה ל"ל קרא תיפוק לי משום דחטאת העוף מרלה ושמא כיון דלית בה הקטרה לא מהני בה האי טעמא:

חטאת בהמה קודמת לעולת בהמה. וא"ת הא תנא ליה רישא דם חטאת קודם לדם עולה [יג] וי"ל דאיצטריך לאשמועי' אפי' בעולה הבאה [יד] לשם חטאת כדקתני וכן בהקדישה: **חטאת העוף לעולת בהמה מזה בנה אב.** והא דאמרי' בפ' תמיד נשחט (פסחים נט.) זה בנה אב לכל החטאות שיקדמו לעולות וקיימא לן דאפילו חטאת העוף לעולת בהמה קשה קלת הלשון דמאי קאמר וקיימא לן כו' הא לא משמע [טו] מבנין אב טפי אלא הך מילתא לחודה ועוד קשה הא דקאמר לכל החטאות:

למקראה הקדימה הכתוב. פירש בקונטר' שתהא נקראת בעניין תחילה ותימה מה חידוש הוא זה [טז] ומפרש ה"ר חיים להקדישה תחילה שיקדיש העולה קודם החטאת אבל להקריב חטאת קודמת והא דתנן וכן בהקדישה מתני' לא מיירי ביולדת אע"ג דמשמע קלת דאכל מה דתנן חטאת קודמת לעולה בהקרבה בכל [יז] הנהו וכן בהקדישה וקשה לפי' מהא דאמרינן בערכין פרק האומר משקלי עלי (דף כא.) חייבי חטאות אין ממשכנין אותן חייבי עולות ממשכנין אותן ופעמים שחייבי עולות אין ממשכנין אותן ופריך מאי ניהו אי נימא עולת יולדת פי' דא"ל למשכנה משום דאי אפשר לה להביא חטאת עד שתביא עולתה והאמר רבא למקראה הקדימה הכתוב ואי כפירוש ה"ר חיים כיון דלריכה להקדיש עולה קודם לחטאת א"כ א"ל למשכן ועל [יח] כרחה תביא שתיהן: וכאן (ביולדת) [יט] עולה קודמת כל [כ] מקום שבא על חטא חטאת קודמת וכאן עולה קודמת וכל מקום ששנים באים תחת [כא] חטאת חטאת קודמת וכאן [כב] עולה קודמת [כג] אמר רבא למקראה הקדימה הכתוב. תא שמע פרים [כד] קודמין לאילים ואילים קודמין לכבשים כבשים לשעירים

ואין חייבין עליהן משום פיגול נותר וטמא. ר"ע אומר מועלין בהן [א] וחייבין עליהן משום פיגול נותר וטמא מאי לאו בדהדר עיילינהו פליגי ובהא פליגי דמר סבר מיפסלי ביוצא ומר סבר לא מיפסלי ביוצא אמר רב פפא בדהדר עיילינהו כ"ע לא פליגי [ב] והכא בדאיתנהו אבראי פליגי ובהא פליגי דמר סבר [ג] אין זריקה מועלת ליוצא ומר סבר זריקה מועלת ליוצא והא [ד] רב פפא הוא דאמר בדאיתנהו אבראי כ"ע לא פליגי בדעיילינהו לגוואי פליגי ה"מ גבי [ה] שתי לחם דלאו גופיה דזיבחא אבל אימורין דגופיה דזיבחא הוא בדאיתנהו אבראי פליגי: עופות קודמין כו': אדרבה מנחות קודמות שכן ישנן בצבור כביחיד אפ"ה מיני דמים עדיפי: מנחת חוטא כו': אדרבה מנחת נדבה קודמת שכן טעונה שמן ולבונה אפ"ה מנחת חוטא הבאה על חטא עדיפא דמכפרת איבעיא להו [ו] מנחת סוטה ומנחת נדבה איזו מהן קודמת מנחת נדבה קדמה שכן טעונה שמן (או) ולבונה או דלמא מנחת סוטה קדמה שכן באה לברר עון ת"ש מנחת חוטא קודמת למנחת נדבה מנחת חוטא הוא דקדמה למנחת נדבה הא מנחת סוטה לא מי קתני מפני שהיא מכפרת מפני שהיא באה על חטא קתני והא נמי באה על חטא ת"ש זו קודמת לזו שזו באה מן החיטין וזו באה מן השעורין מאי לאו מנחת נדבה למנחת סוטה לא מנחת חוטא למנחת סוטה [ז] תיפוק לי דהא מכפרת והא לא מכפרת ואלא מאי מנחת נדבה תיפוק לי דזו טעונה שמן ולבונה וזו אינה טעונה שמן ולבונה אלא [ח] חד מתרי טעמי [נקיט]: חטאת העוף קודמת כו': מנא ה"מ דת"ר [ט] והקריב את אשר לחטאת ראשונה מה [י] ת"ל שאין ת"ל ללמד שתקרב ראשונה הרי כבר נאמר [יא] ואת השני יעשה עולה אלא זה בנה אב לכל חטאות שיקדמו לעולה [יב] הבאות עמהן בין חטאת העוף לעולת העוף בין חטאת בהמה לעולת בהמה ואפי' חטאת העוף לעולת בהמה הלכך חטאת העוף לעולת העוף מואת השני חטאת בהמה לעולת בהמה מדרבי רחמנא [יג] חטאת העוף לעולת בהמה מזה בנה אב תא שמע ר"א אומר [יד] כל מקום שנתחלפה חטאת חטאת קודמת

ואין חייבין עליהן משום פיגול נותר וטמא. הא' דאין חייבין משום טומאה נראה דהיינו טעמא דדאמר לעיל בסוף ב"ש (דף מה:) בהוכשר ליקרב וזה אין ראוי ליקרב עד אחר זריקה ובקונטרס פי' טעם אחר: **והא רב פפא הוא דאמר בדאיתנהו אבראי דב"ע ל"פ.** מילתיה דרב פפא בפרק התכלת (מנחות דף מז:) גבי שתי הלחם שיצאו בין שחיטה לזריקה וס"ל דאין חילוק בין זה לזה: **מנא הני מילי דת"ר כו'.** לעיל גבי דם חטאת קודם לדם עולה ניחא דבעי קרא אע"ג דמפ' טעמא במתני' משום דאיכא תרי קראי חד דמשמע דחטאת קודמת וחד דמשמע דעולה קודמת אבל הכא קשה ל"ל קרא תיפוק לי משום דחטאת העוף מרלה ושמא כיון דלית בה הקטרה לא מהני בה האי טעמא:

חטאת בהמה קודמת לעולת בהמה. וא"ת הא תנא ליה רישא דם חטאת קודם לדם עולה [יג] וי"ל דאיצטריך לאשמועי' אפי' בעולה הבאה [יד] לשם חטאת כדקתני וכן בהקדישה: **חטאת העוף לעולת בהמה מזה בנה אב.** והא דאמרי' בפ' תמיד נשחט (פסחים נט.) זה בנה אב לכל החטאות שיקדמו לעולות וקיימא לן דאפילו חטאת העוף לעולת בהמה קשה קלת הלשון דמאי קאמר וקיימא לן כו' הא לא משמע [טו] מבנין אב טפי אלא הך מילתא לחודה ועוד קשה הא דקאמר לכל החטאות:

למקראה הקדימה הכתוב. שתהא נקראת בעניין תחילה אבל בעבודתן חטאת קודמת וכדאמרן מזה בנה אב: מאי

יא אב מי' פ"א מהל' פסה"מ הלכה (נב) [נג]:
יב ג מי' שם פי"ז הלכה יט וכרבי עקיבא:
יג ד מי' פ"ט מהל' תמידין ומוספין הלכה י:
יד ה מי' שם הלכה י:
טו ו מי' שם הלכה ז והל' ט:

תורה אור השלם

1. וְהִבִיא אֹתָם אֶל הַכֹּהֵן וְהִקְרִיב אֶת אֲשֶׁר לַחַטָּאת רֹאשׁוֹנָה וּמָלַק אֶת רֹאשׁוֹ מִמּוּל עָרְפּוֹ וְלֹא יַבְדִּיל׃
ויקרא ה, ח
2. וְאֶת הַשֵּׁנִי יַעֲשֶׂה עֹלָה כַּמִּשְׁפָּט וְכִפֶּר עָלָיו הַכֹּהֵן מֵחַטָּאתוֹ אֲשֶׁר חָטָא וְנִסְלַח לוֹ׃
ויקרא ה, י

מוסף רש"י

ואין חייבין עליהן משום פיגול נותר וטמא. פיגול לית בהו דהא פסולין הן בכבר, ונותר נמי וטומאת הגוף לא שייכא בהו דלא כבשר הקדש דמי, דהא לית בהו זריקה (מנחות מז:) ר"ע אומר מועלין בהן. דזריקת יליאה מציאה אימוריה קדשים לידי מעילה (מעילה ו:) **לברר עון.** לידע אם נטמאה אם לאו הלכך מזיפא היא (מנחות מ:) דזו אינה טעונה שמן. דכתיב בה לא יצוק עליה שמן וגו' (פוסח יד:) **הרי כבר נאמר ואת השני יעשה עולה.** בתריה דההוא קרא כתיב בשבועת בטוי, ומתמילא דעיגון כיון דהאי שני עולה חטאת הוה לאשון: **זה בנה אב.** הכנין הזה בנה הכתוב אב ללמד לכל חטאות שיקדמו לעולות הבאות עמהן (פסחים נט.) **למקראה הקדימה הכתוב.** שתהא נקראת במקלת תחילה ולא שתקבל בתחילה (ערכין כא.):

שיטה מקובצת

מאי לאו בהדהר עיילינהו. וקשה הא"מ ד"ל דבהדר עיילינהו פליגי הרי כמו כן פליגי בריש בבשר קדשי קדשים שיצא לפני זריקת דמים, וצ"ל דבאימורי קדשים קנים פליגי בדהדר עיילינהו: **תנוד"ה למקראה.** ואי בפירוש ה"ר חיים כו'. לשון מהר"פ, ואי כפי' הר"ר חיים מפי פרין, הא צריך להקדישה קודם חטאת וא"כ ניחא דאין צריך למשכן עולת יולדת. לכך נראה להר"י ריטב"א דה"פ למקראה לשון מקרה כלומר אם לא נזדמן לה כי אם פרידה אחת וכיון דנזדמן לה אחת תביא שהיא עשויה לעולה בהמה וחטאת העוף קודמת לעולת בהמה: [בב"ש שיאת בסגנון אחר ח"ל, והר' יחיאל מפרש דה"פ למקראה לשון אקראי כלומר אם אין פירה ליקח אלא אחת אם תרצה תביא עולה ולכשיהיו לה מעות תביא חטאת, אבל אם בתה ליקח שתיהן ביחד צריכין להקדיש החטאת תחילה. הרי"פ ז"ל. ח"ל הרא"ש ז"ל שם בערכין, למקראה פי' רש"י ז"ל שתהא נקראת בפרשה תחלה, ור"מ שיקרא לה שם תחלה. והר' יחיאל פירש למקראה לפי שהכתב מזומן אצלו בבית הקדימו הכתוב, אבל תור וכן יונה צריך לחזר אחריו ולהביאו מן החוץ ע"כ].

עין משפט נר מצוה

יא אב מי' פ"א מהל' פסה"מ הלכה (נב) [נג]:
יב ג מי' שם פי"ז הלכה יט וכרבי עקיבא:
יג ד מי' פ"ט מהל' תמידין ומוספין הלכה י:
יד ה מי' שם הלכה י:
טו ו מי' שם הלכה ז והל' ט:

שינויי נוסחאות

א] בכ"ל נוסף דלא מיפסלי ביוצא: **ב]** אי הכי תיפוק (כ"י צ): **ג]** מה ת"ל **אם** ללמד שתקרב חטאת ראשונה כו' כ"ל והסמר נמחק (*ש"מ): **ד]** ל"ל לעולות (*ש"מ): **ה]** תיכת רחמנא נמחק (כתה"י וש"מ). וכ' דק"ס דכן הגכון, והכוותה לדרשה דרכי לעיל פט ריש ע"ב [עי"ש בש"נ אות ג]: **ו]** מיכת ביולדת היא הוספת בה"ו [ע"פ רש"ן]. וכ"כתה"י ודפו"י ליתא. וגיר' ש"מ וכאן שנתחלפה עולה עולה קודמת: **ז]** בש"ל ליתא ז' הכנגא לגא (ש"מ). וכן משמע מרש"י לפניו **ח]** בש"ל: **ט]** ל"ל תחת אחד (*צ"ק וכ"ה ברש"י): **י]** ל"ל וכאן שאין שנים באין תחת חטאת אחת עולה קודמת (גליון): **יא]** ל"ל בכשר לאכילה (צ"ק). וכ"כ"י ליתא בבשר הראוי לאכילה (*ש"מ, גליון): **יב]** בכתה"י נוסף והנותר עד יום השלישי: **יג]** כל כמה דאיתנהו בל"ל (ש"מ, כ"י פ). וכ"י כל היכא דאיתנהו: **יד]** בתמוכה שם ליתא, וליתא בתו"כ דכולא דלדהכ פרש' סל' ו. ועי' רש"י מנחות ה ע"א: **טו]** בל"ו רפ"ב וכ"כתה"י ליתא **טז]** בתמוכה שם ליתא, וליתא בתו"כ דכולא דלדהכ פרש' סל' ו. ועי' רש"י מנחות ה ע"א: **יז]** שיש לה להביא כבש כו' בל"ל (ש"מ): **יח]** לשתי (כתה"י) **יט]** ל"ל לחטאת הס"ד, ומה"ד כל מקום שבא על חטא. כגון שבועת עדות ושבועת ביטוי ושגגת טומאת מקדש וקדשיו שבכולן הקרבן בא לכפר על החטא חטאת קודמת: וכאן. בילודת שאינה באה על חטא אלא לטהרה העולה קודמת (גליון): **יט]** בהמה עולה כו' הל"ל (בה"ז): **כ]** עולת בהמה של יולדת בל"ל (ש"מ, כתה"י): **כא]** חליפיה (ד"ו ש"מ): **כב]** ומתניתא תני כמלל"ל: **כג]** ע' לעיל פט ע"א בש"נ אות ז: **כד]** הבאה עם חטאת ולשם חטאת בל"ל, ופי' שקרבו שם חטאת תחלה בדקתני וכן בהקדישה (צ"ק). ל"ל הבאה עם החטאת כדקתני וכו' (ב"ש): **כה]** אשמרענן הבנין אב (ש"מ): **כו]** בשמב"י נוסף דזיל קרי בי רב הוא: **כז]** בכל הנהו תנן וכן כמלל"ל (באה"מ): **כח]** ל"ל דעל (ש"מ):

מסורת הש"ס

א) [מנחות כה:], **ב)** [שם מז:] רע' לעיל כו. תו' ד"ה דלמא, **ג)** [לעיל י: יומות מח: וש"נ], **ד)** [פסחים נט. תוריות יג.] וע' ת"כ ויקרא חובה פי"ח ה"ה, **ה)** ת"כ תזריע א' פ"ד ה"ג, **ו)** ערכין כא., **ז)** ת"כ ויקרא נדבה פרש' ו ה"ט ע"ש.

יג ה מי' שם הלכה ז:
יד ו מי' שם הלכה ט:
טו ז מי' שם הלכה ט:

ט ד מי' פ"ט מהל' תמידין ומוספין הלכה ט:
י ה מי' שם הלכה ט:
יא ו מי' שם הלכה ט:
יב ז מי' שם הלכה ט:
יג ח מי' שם הלכה ט:
יד ט מי' שם הלכה ט:
טו י מי' שם הלכה ט:
טז יא מי' שם הלכה ט:
יז יב מי' שם הלכה ט:
יח יג מי' שם הלכה ט:
יט יד מי' שם הלכה ט:
כ טו מי' שם הלכה ט:
כא טז מי' שם הלכה ט:
כב יז מי' שם הלכה ט:
כג יח מי' שם הלכה ט:
כד יט מי' שם הלכה ט:

מאי לאו דחג. תימה מאי קשיא דלמא לא מיירי בדם אלא בחבורי עולה דקודמין לאימורי חטאת כדתנן: **חטאת** העוף ועולת בהמה ומעשר איזה מהן קודם. וכעין בעיא זו איכא למיבעי אבדתו ואבדת חבירו וכיבוד אב ואם איכא אבדת חבירו [דקודמת לדברי רבי משה ז"ל שכתב בפרק ב' מהלכות שחיטה שאסור להכניס שם אפילו לחם ופירות. ואפשר שדעת רבינו ז"ל דהיינו איסורא דרבנן כי היכא דמעייל להו תמן שלא לצורך, שלא התירו חכמים אלא הכנסת מלח דאית ביה צד מצוה וליכנס בבגדי חול דלא אפשר בלאו הכי, וכן הלל דלא אפשר בלאו הכי משום דכי תחדל לנדור, אבל היכא דעביד שלא לצורך מצוה כלל אף על גב דלא עביד בה עבודת גבוה אסור מדרבנן, כל שכן אי הוי לחם בלחמי תודה ופירות בפירות ביכורים ועביד בהו כעין עבודה דהשתא איכא אסורא דאורייתא כנ"ל (ריטב"א חולין שם):

מאי לאו דחג לא לנדבה [א] פרים קודמין לאילים שכן נתרבו בנסכים וכן אילים לכבשים [ב] כבשים לשעירים שכן נתרבו באליה ת"ש [ג]*פר כהן משיח קודם לפר העלם דבר של צבור קודם לפר עבודת כוכבים פר עבודת כוכבים קודם לשעירי עבודת כוכבים דאע"ג [ג] דפר עבודת כוכבים עולה ושעירי עבודת כוכבים חטאת ואימא מרישא פר העלם דבר של צבור קודם לפר עבודת כוכבים בחד מינא [ד] מיהא לא קאמרינן דחטאת קדמה כי קאמרינן בתרי מיני אשכחן עולה דקדמה לחטאת אמרי במערבא משמיה דרבא [ה] בר מרי חטאת עבודת כוכבים חסר א' [1]לחטת כתיב רבינא [ו] אמר [2]כמשפט כתיב בהו השתא דאתית להכי אפילו תימא פרים דחג נמי כמשפטם כתיב בהו: איבעיא להו חטאת העוף ועולת בהמה ומעשר איזו מהן קודם תיקדום חטאת העוף איכא מעשר דקדים לה ליקדים מעשר איכא עולת בהמה דקדמה ליה תיקדום עולת בהמה איכא חטאת העוף דקדמה לה הכא תרגימו מין זבח עדיף במערבא אמרי [3]עיילא בה עולת בהמה בחטאת העוף ואגבהתה ממעשר: **מתני'** [ז]*כל החטאות שבתורה קודמות לאשמות חוץ מאשם מצורע מפני שהוא בא [ח] על הכשר [ט] *כל האשמות שבתורה באין בני שתים ובאין בכסף שקלים חוץ מאשם נזיר ואשם מצורע שהן באין בני שנתן ואין באין בכסף שקלים [4]כשם [ח] שקודמין בהקרבתן קודמין באכילתן [5]שלמים של אמש ושלמים של יום [ט] של אמש קודמין לשל יום שלמים של אמש חטאת [י] ואשם של היום שלמים של אמש קודמין דברי ר"מ וחכ"א חטאת קודמת מפני שהיא קדשי קדשים (יא) [6]וכולן הכהנים רשאין לשנות באכילתן לאכלן צלוין ושלוקין ומבושלין [7]לתת [יא] לתוכו תבלי חולין ותבלי תרומה דברי ר"ש ר"מ אומר [ט]לא יתן לתוכו תבלי תרומה שלא יביא התרומה לידי פסול: **גמ'** [8]*איבעיא להו [9]תדיר ומקודש איזה מהם קודם תדיר קודם משום דתדיר או דלמא מקודש קדים דקדיש תא שמע [10]תמידין קודמין למוספין דאע"ג דהשתא בעולה קיימינן שכולה כליל מיהו לד ריבוי למזבח אשכחן ביה גבי שלמים וחטאת: **פר כהן משיח קודם לפר העלם דבר.** מפורש טעם בהוריות פ"ב (דף יג.) כאשר [יג] שרף הפר הראשון ראשון יהא לפר העדה לכל מעשיו: **פר העלם דבר קודם לפר עבודת כוכבים.** שזה חטאת וזה עולה ואמרן לעיל [פט.]: חטאת קודמת: **פר עבודת כוכבים קודם לשעיר עבודת כוכבים.** אלמא יש עולה קודמת לחטאת: [יד] **ואימא מרישא.** כלומר אדמותמא מסיפא סייען מרישא דקתני פר העלם דבר [קודם] לפר עבודת כוכבים: ומשני לה **בחד מינא לא קאמרי'.** דהא ודאי ניחא לי דבחד מינא חטאת קדמה: **כי אמרי' בתרי מיני.** קשיא לן דקאמרת מין קטן של חטאת קודם למין גדול של עולה דקאמרת ואפי' חטאת העוף לעולת בהמה והא הכא דפר עולה קודם לשעיר חטאת: **לחטת כתיב.** בפרשת שלח לך והיה אם מעיני העדה נעשתה בשגגה וגו' [וכתיב התם ושעיר אחד לחטת חסר א' לומר שאינו כשאר חטאות שכל חטאת שבתורה הבאה עם עולה חטאת קודמת וזו עולה קודמת]: **כמשפט כתיב.** בהוא קרא ומנחתו ונסכו כמשפט משמע כמשפט סדר מקראו כך סדר עבודתו ופר בריש כתיב: **אפילו תימא פרים** [טו] **וכבשים דמוספי' אחג.** הך מתניתין [טז] דתניא לעיל כבשים קודמין לשעירים, לא תקשה דכמשפט כתיב בהו ומשמע כסדר האמור בענין ושעירי' כתובים אחרונים: **חטאת העוף ועולת בהמה ומעשר בהמה.** שלשתן עומדין: **הכא תרגימו.** בנבל: **מין זבח עדיף.** ויקדים מעשר ואח"כ חטאת ועולה דאילו עולת בהמה לא מצי קדמה לחטאת העוף דמגזירת הכתוב: **עייל בה.** חשיבות דעולת בהמה שבאה עמה והיא חשובה ממעשר שהיא קדש קדשים וכליל ומגזירת הכתוב החטאת קודמת ואף על פי שזו מין זבח: **ואגבהה ממעשר.** לבטל חשיבות שם מין זבח שבו דהא בעולה נמי איתיה לאותה חשיבות ובטיל ליה מגזירת הכתוב הלכך יקדים חטאת העוף לעולה ועולה למעשר: **מתני' קודמות לאשמות.** אם היה מקריב [יז] חטאת ואשם והביאן [יח] חטאת קודמת כדתנן [לעיל פט.] שדמה ניתן על ד' קרנות ועל היסוד: **מפני שהוא בא להכשיר.** את המצורע לקדשים ולביאת מקדש הלכך חשיבות הוא לגביה שטהרה תלויה בו: **ובאין בכסף שקלים.** דכתיב [ויקרא ה] בערכך כסף שקלים באשם מעילות ואתי אשם תלוי ואשם גזילות בג"ש בערכך בערכך ואשם שפחה חרופה גמר בחיל בחיל כדאמר באיזהו מקומן [לעיל דף מח.]: חוץ מאשם נזיר. דכתיב [יט] כבש בן שנתו [במדבר ו] ומדאיל בן ב' שנים בשתי שלעיס כבש בן שנה לאו בשתי שלעיס הוא: **כך קודמין באכילתן.** אכולהו דבני אכילה קאי כגון חטאת לאשם אשם לתודה ותודה לשלמים ושלמים לנכור: **שלמים** [כ] **שבאו אמש.** לעזרה ושהו עד היום ושחטן: **וחטאת ואשם של** [כא] **יום.** עומדין להקריב: **שלמים של אמש קודמין.** דזלזול להשהותן כל כך והואיל ובאו לאשון יקרבו לאשון. וכן מפרש בתוספתא דזבחים [פ"י ה"ג]: **ובכולן.** בכל הנאכלין לשאין הכהנים לשנות באכילתן כגון לאוכלן צלוין שלוקין ומבושלין: **לידי פסול.** שנעשה קדשים הנעשה נותר אוסרה: **גמ' תדיר ומקודש.** כגון דם עולת תמיד ודם חטאת [כא] עומדין זה תדיר וזה מקודש ממנו כדאמרן [פט.] דם חטאת קודם לדם עולה מפני שהוא מרצה אי נמי עולת מוספי לאשם חדש ופר העדה עומדים זה תדיר וזה מקודש: ואף דאורייתא כנ"ל (ריטב"א חולין שם):

עין משפט נר מצוה

טז אב מיי' פ"ט מהל' תמידין ומוספין הלכה ז:
יז גד מיי' שם הלכה מ:
יח ה מיי' פ"ד מהל' פסח"מ הלכה כב:
יט ו מיי' פ"ט מהל' תמידין ומוספין הלכה יב:
כ ז מיי' שם הלכה יג:
כא ח ט מיי' פ"י מהל' מעה"ק הלכה י:
כב י מיי' פ"ט מהל' תמידין ומוספין הלכה ג:

תורה אור השלם

1. וְהָיָה אִם מֵעֵינֵי הָעֵדָה נַעֲשׂתָה לִשְׁגָגָה וְעָשׂוּ כָּל הָעֵדָה פַּר בֶּן בָּקָר אֶחָד לְעֹלָה לְרֵיחַ נִיחֹחַ לַיהוָה וּמִנְחָתוֹ וְנִסְכּוֹ כַּמִּשְׁפָּט וּשְׂעִיר עִזִּים אֶחָד לְחַטָּת: במדבר טו, כד

מוסף רש"י

רשאין לשנות באכילתן. דלמר קרא לך נתתים למשתה (במדבר יח) לגדולה כדרך שהמלכין אוכלין: **ותבלי תרומה.** ואע"ג דקא ממעטו בזמן אכילת תרומה (לעיל עו.):

ליקוטים

מתני'. וכולן הכהנים רשאין לשנות **באכילתן כו'.** פי' מצות אכילתן היא צלי ואם רוצין לשנות ולאוכלן שלוקין הבשר בלבד בלי שום תערובת תבלין, ומבושלין בשר עם תבלין או ירק הרשות בידם. (פסקי י"ד) (חולין קלב ע"ב) **מתנות בהונה אין נאכלות אלא צלי**]. נראה דודאי כמו שטוב לו ונהנה יותר מצי אכיל להו, אבל אדם שטוב לו צלי כשלוק ומבושל יאכל צלי שהוא דרך גדולה יותר (פוס' מולין קנב:) **תמיה** מילתא, דהא גבי מוקדשין תנן נמי במס' זבחים ובכולן רשאין הכהנים לשנות באכילתן לאכלן צלויין ומבושלין כו' אלמא רשאי לאכלם בקדירה. ואיכא למימר דלאו דוקא אמרינן הכא צלי וחרדל, אלא שנאמר שנאכלות על השובע ובלפתן כדרך שהמלכים אוכלים דרך הנאה ותענוג אלא אחד כפי מה שהוא אוהב ונהנה יותר. וכן פירש רבינו הגדול ז"ל. (ריטב"א חולין קנ). **לתת לתוכו תבלי חולין.** [בחולין (ק"ל ע"א) משמע דהכנסת חולין לעזרה אסור מדאורייתא] וקשיא לן דהא בזבחים בפ' התדיר משמע דכניסת חולין לעזרה מדרבנן דתנן וכולן שהכהנים רשאין לשנות באכילתן לאכלן שלוקין צלויים ומבושלים ולתת לתוכם תבלין חולין, ואי חולין לעזרה מדאורייתא האיך הוא מכניס לעזרה תבלין של חולין. ותרצו רבותינו ז"ל דכל היכא דהוי כעין הקרבה אסור להכניסן לעזרה מדאורייתא כי הכא דהכי בעי למיעבד תנופה וכן ההוא דבכורים דפ' הספינה משום דבעי נמי תנופה, אבל כל היכא דלית ביה כעין הקרבה כגון תבלין חולין שאינם באים אלא לתקן מאכלו מותר מדאורייתא דהוי כבנכנס לעזרה בבגדים של חול. וה"נ גמרינן בפרק הקומץ רבא על המלח שהכהנים ניאותין בו לאכילת חולין דפרכינן דאמר מר יאכלוהו שיהא אוכלין עמה חולין ותרומה בזמן שהיא מוערת בה שתהא נאכלת על השובע, אלמא כיון דלית בה צד מזבח וכעין עבודת גבוה מותר. והיינו מעשה דהילל שהיה מביא כבשתו חולין לעזרה ומקדישה וסומך עליה ושוחטה, דכיון שלא היה עושה בה מעשה הקרבה בעודה חולין עד שמקדישה מותר להכניסה חולין. ומצינו לרב רבי משה ז"ל שכתב בפרק ב' מהלכות שחיטה

הגהות הב"ח

(א) במשנה ובכולן הכהנים וכו' עלין שלוקין כל"ל ואות ו' נמחק:

גליון הש"ם

מתני' כל האשמות. עיין לעיל דף נג. ע"ל תוס' ד"ה ממיכם: גמ' איבעיא להו תדיר ומקודש. עיין ירושלמי מזיר פ"ז סוף הלכה ג:

שינויי נוסחאות

א) ל"ל דנדבה. וכן כת"י (ש"מ, כתה"י): ב) לכבשים שכן נתרבו בנסכים כבשים כו' (ש"מ וכנ"י בכתה"י): ג) ל"ל ואע"ג (*ש"מ): ד) נ"מ בחד מינא לא קאמרינן דחטאת ודאי קדמה כי קאמרינן בתרי מיני בתרי [בש"מ דבתרי] מיני מיהא אשכחן כו' (כי"צ): ה) ל"ל דרבה (*ר"נב"ן): ו) כהוריות יג ע"ל איתא רבא (הגרי"ב): ז) נ"מ בא להכשיר וכ"ה כת"י ותוס', ומנמניות בא ע"י הכשר וזהו דמוק אלא שגם הרמב"ם שתמיד כן מיבורו (מלא"ש). וע' תו"ד: ח) כשם שהן קודמים בהקרבתן כך הן קודמין באכילתן (כ"ה במשניות וכנ"י בכתה"י וש"מ): ט) ל"ל היום (ש"מ): י) ככתה"י וחטאת: יא) ולתת לתוכן. [וכן לתלן לא יתן לתוכן] (כתה"י): יב) עולה. וטעמא כו' הל"ל (שכה"י): יג) ככתה"י כאשר שרף את הפר הראשון שיהא ראשון לפר העדה וכו': יד) ומהדר ואימא מרישא (כתה"י): טו) פרים אילים וכבשים (כתה"י): טז) ל"ל מתניתא (ש"מ): יז) ל"ל מחוייב (ש"מ, כתה"י): יח) ל"ל והביאן כאחד (צ"ק). וביעב"ץ מוסק תיכת והביאן: יט) דכתיב ביה (כתה"י וש"מ): כ) ס"ל שלמים שקרבו אמש וחטאת ואשם של יום. עומדים לאכול: שלמים של אמש קודמין. דזלזול הוא להשהותן כל כך שצורת הבשר מתקלקלת ואע"פ שזמן אכילתן כל היום יקדמו (כתה"י, ושמכ"י). וע' תוס': כא) חטאת מוספין עומדין (ש"מ). ועי' עו"ש וח"ד: כב) תקדום כיבוד אב ואם איכא אבדת חבירו [דקודמת כדאמרינן (צ"ק)] באלו מציאות יכול אמר לו אבא אל תחזיר ישמע לו כו' כל"ל (ש"מ): כג) ל"ל וקודמת (ש"מ וצ"ק). וכש"מ מוסק תיכות ומין זבח: כד) ל"ל לו (פשוט): כה) כש"מ נוסף דהא מין זבח הוא אלא דגזירת הכתוב הוא ולא מחמת חשיבות קודמת וק"ו אינו אלא מכח סברא: כו) היתר אכילה כל"ל (ש"מ, צ"ק): כז) ל"ל שליקה (ש"מ): כח) כש"מ נוסף ואע"ג דמוספי שבת כולן עולות ומוספי ר"ח חד חטאת וחד עולה: כט) לחטאת שעמה שהשוה (ש"מ):

שיטה מקובצת

שהוא בא להכשר. (תיכת על ממקק). אע"ג דחטאת מצורע כמו כן בא להכשיר וגם לכפר מ"מ אינו כל כך עיקר הכפר כמו אשם שהרי מדם האשם היה על גוף המצורע על הכהנות:

מסורת הש"ס

(א) [הוריות יג. ע"ש], ירושל' נזיר פ"ו ה"ד, (ג) [לעיל עו.] ועי' חולין קלב: ותוס' ד"ה אין, ירושל' שביעית פ"ח ה"ז, (ד) עי' רש"י תמורה כג. ד"ה יאכלו, (ה) [כעי' ממנחות מט.] עי' ירושל' יומא פ"ז ה"ב, נזיר פ"ז סה"א, וע' סוף מגילה, (ו) [לעיל פט.], (ז) [נקידושין לב. ד"ה רב, פסטוטו ע"ש, וכן כתו' ב"מ לג. ד"ה אכיתמן, (ח) [ע' רש"ק ותוי"ט], (ט) [ועי' תו' פסחים לט: ד"ה לא]

(ט) [ע"ש], ירושל' נזיר פ"ו ה"ד, (ל) [לעיל עו.] ועי' חולין קלב: ותוס' ד"ה אין, ירושל' שביעית פ"ח ה"ז, (מ) עי' רש"י תמורה כג. ד"ה יאכלו, (נ) [כעי' ממנחות מט.] עי' ירושל' יומא פ"ז ה"ב, נזיר פ"ז סה"א, וע' סוף מגילה, (ס) [לעיל פט.], (ע) [נקידושין לב. ד"ה רב, פסטוטו ע"ש, וכן כתו' ב"מ לג. ד"ה אכיתמן, (פ) [ע' רש"ק ותוי"ט], (צ) [ועי' תו' פסחים לט: ד"ה לא]

(ק) [הוריות יג. ע"ש], ירושל' נזיר פ"ו ה"ד, (ר) [לעיל עו.] ועי' חולין קלב: ותוס' ד"ה אין, ירושל' שביעית פ"ח ה"ז, (ש) עי' רש"י תמורה כג. ד"ה יאכלו, (ת) [כעי' ממנחות מט.] עי' ירושל' יומא פ"ז ה"ב, נזיר פ"ז סה"א, וע' סוף מגילה, (א) [לעיל פט.], (ב) [נקידושין לב. ד"ה רב, פסטוטו ע"ש, וכן כתו' ב"מ לג. ד"ה אכיתמן, (ג) [ע' רש"ק ותוי"ט], (ד) [ועי' תו' פסחים לט: ד"ה לא]

ואף על גב דמוספין קדישי. מוספין [מז] סז שבת עליהן שהס באים חובה לה והתמידין באין אף בחול: **לתמידין לא אהנאי.** כיון דהאידנא קריבין אס כן [יז] סז שבת עליהס: מוספי ר"ח מקודשין משל שבת [יח] דאיקרי מועד [יט]: **ד"א כו'.** בפסחים תניגן לה דקאמרי ב"ה מברך על היין ואח"כ מברך על היום שהיין גורס לקידוש שתאמר דבר אחר כו': הכי גרסינן **דאע"ג [כ] דברכת היום קדישה.** ששס שבת עליה שחובה לשבת היא באה דאילו ברכת היין אף בחול היא: **הלכה מפעלו של מנחה.** במסכת ברכות [דף כח.] היו לפניו שתי תפלות של מוספין ושל מנחה ופליגי רבי יהודה ורבנן וקא"ר יוחנן הלכה כדברי האומר מתפלל של מנחה ואחר כך מתפלל כו': **שלמים של אמש.** הא פריסת לה לעיל (גבי במתני': **תדירי.** שהן מצויין מתוך שבאין בנדר ובנדבה: **מצוי קאמרת.** שאין תדירותו חובה אלא שהוא מצוי תמיד יותר מחבירו: הכי גרס' **מצוי** [כא] ולאו תדיר הוא. בתמיה: **אוליא את הפסח שאינו תדיר.** בת"כ שנויה גבי חטאת דקתני והרי פסח ומילה עונשין [כא] כרת יכול יביא על שגגתן חטאת ת"ל אשר לא תעשנה יצאו פסח ומילה שהן מצות עשה אוליא את הפסח שאינו תדיר ולא אוליא את המילה שהיא תדירה ת"ל אשר לא תעשנה. אלמא מצוי תדיר הוא: **תדירה במצות.** שדורה במצות [י] שנכרתו עליה שלש עשרה בריתות ולוויין: **כי תדיר דמיא.** שמצויה היא הרבה מפסח אבל מצוי דשלמים לגבי מצוי דחטאת לאו כתדירה דמי: [כב] **הא דיוס דומיא דאמש והיכי דמי כגון דשחטו שלמים ברישא כו'.** וקא ס"ד ה"ק שלמים שהביאו מאמש ושחטו היום וחטאת ואשם של יום עומדין לישחט שלמים של אמש קודמין ליזרק דאי בשניהס עומדין לישחט לא אמר דקדמו שלמים וטעמא דבאו מאמש הא אידי ואידי דהיום וקדיס שחטינהו לשלמים ברישא אמרי' שחיטת חטאת ואשם לזריקת שלמים אלמא מקודש ושאינו מקודש וקדיס שחטיה לשאינו מקודש יהא אחד ממרס בדמו [כג] ויזרוק את המקודש וה"ה לתדיר ושאינו תדיר: **דלמא שלמים של אמש וחטאת של יום.** דאשמעינן של אמש קדמו: **היכי דמי דשחטינהו לתרוייהו.** אע"ג דשחטיה לחטאת אחר השלמים ושניהן עומדין ליזרק אשמעינן דשלמים של אמש קדמו ודכותיה דייקא [כד] מייהי הא אידי ואידי דיוס ושחט שלמים ואחר כך חטאת ובא לימלך על הזריקה אמרי' ליה חטאת קדמה: **אבל לא שחטיה.** לחטאת בתר שלמים ובא לימלך על השחיטה תיבעי לך אי מזלזלינן בשלמים למרס בדמן ולהקדיס שחיטת חטאת וזריקתה וכי מיבעיא לן בתדיר ושאינו תדיר הך [כה] מיבעיא לן ששחט את שאינו תדיר והתדיר קיים: **ברכת היין תדירה כו' תדיר קודם.** ואע"ג דשאינו תדיר קדם ובא שכבר קדש היום ועדיין יין לא בא ודומיא [כו] קדיס שחטיה לשאינו תדיר בריש: ומשני **ה"ג כיון דאתא.** השתא יין קמן ומזומן לברכה כמאן דשחיטי תרוייהו לגבי קדסיס [דמי] ולא תפשוט מינה לבעיין: **ואח"כ מתפלל של מוספין.** ואף על גב דזמן מוספין אתא בריש: **שחטו קודם חלות.** בפסח קאי: **קודם לתמיד.** של בין הערבים כשר ואע"פ שלכתחילה מצוה לאחרו כדתניא לעיל (דף יב.) יאוחר דבר שנאמר בו בערב ובין הערבים לדבר שלא נאמר בו אלא בין הערבים בלבד: **ויהא אחד ממרס בדמו.** אלמא [כז] דקדיס ושחטיה למאוחר אמרי' ליה לשהות את הזריקה ולשחוט את הראוי ליקדס ולזרקו: **כגון דקדיס שחטיה לתמיד.** קודס שבא לימלך ולא נמלך אלא על הזריקה: **למשחה.** לך נתתיס. למשחה מתרגמינן לרבו והיינו לגדולה: **מותני' שהוא מפחלק.** לאכילת כהניס: **מופר רקיקי מנחת ישראל.** מנחת מאפה שבא חלות ורקיקין [כח] חלות בולגן רקיקין מושחן ואמר רבי שמעון במנחות (דף עה.) מושחן כמין כ"י ושאר השמן נאכל לכהניס: **מנחת כהניס.** כולה כליל. ומותר מנחת כהן משיח לפי ששמנה מרובה שלשה לוגין לעשרון ומתוך שהיא אפויה תחילה אין שמנה נבלע בפיתיה וצריך להקטיר המותר בעצמו [ל]: **שאין מתנדבין שמן.** לפיכך לא יעלה על דעתך שיהא שמן המתחלק מן [לא] הנקטר נדבה:

גמ'

תא שמע מוספי שבת קודמין בו'. בכל הני תא שמע לריך טעס מאי קס"ד מאחר דכבר שני אמו שבת למוספין מהני לתמידין לא אהנאי [כ] וצריך לדקדק בפרק התכלת (מנחות דף מט.) גבי התמידין אין מעכבין את המוספין דאיכא כי הך בעיא דתדיר ומקודש ולא פשיט מיניה [לב] מידי דלא מייתי הכא דאיות דהתם והנהו דהכא לא מייתי התם:

דשחטינן [לג] לתרוייהו. תימה אם כן ליתי שלמים ושחט [לד] קודס לחטאת ואשם והכל ביוס אחד שלמים קדימי לזרוק ואמאי נקט של אמש וי"ל דשל אמש נמי שמא הוי כעין של אמש והכל ביוס אחד כדאמר בפ' התערובות (לעיל עה.) מאי איין כעין איין. ברו"ך:

תורה אור השלם

1. וְהָיָה לָכֶם לְמִשְׁמֶרֶת עַד אַרְבָּעָה עָשָׂר יוֹם לַחֹדֶשׁ הַזֶּה וְשָׁחֲטוּ אֹתוֹ כֹּל קְהַל עֲדַת יִשְׂרָאֵל בֵּין הָעַרְבָּיִם:

שמות יב, ו

2. וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל אַהֲרֹן וְאֶל הַנִּבֹּאת הִנֵּה נָתַתִּי לְךָ אֶת מִשְׁמֶרֶת תְּרוּמֹתָי לְכָל קָדְשֵׁי בְנֵי יִשְׂרָאֵל לְךָ נְתַתִּים לְמָשְׁחָה וּלְבָנֶיךָ לְחֹק עוֹלָם: במדבר יח, ח

מוסף רש"י

מתפלל אדם של מנחה. היו לפניו ב' תפלות, אחת של מנחה ואחת של מוספין, ששהה ולא התפלל עד זמן המנחה, מתפלל של מנחה, אע"ג דזמן המוספין קודם, כיון דסיס עד זמן הכיריסה מסיגין לה (לעיל יב.): מתפלל של מנחה מאחר שהגיע זמנה כדי להקדימה בתחלת זמנה שלא יקרא פוסע גם עליה: ואחר כך של מוספין. הואיל ואיחר זמנה איבה עובר להא דאמרי רבנן ושל מוספיס כל היום (ברכות כח.) **ויהא ממרס בדמו.** שלא יקרוס כדי שיהא לאוי לזריקה (פסחים סא.). אמר קרא למשחה. בתמנות כתוב כתיב בריקה קרס, לך נתתים למשחה, כל מתנות שנתתי לך בכהונתך, נתתי לך לגדולה, כדתרגמינן לרבותא (חולין קלב:). לגמד שיהו אוכלין אותן דרך אכילת מלכים המשובחים (לעיל כח.) שאין מתנדבריו שמן. בלא סולת ויין (מנחות קד:) מתנדבין שמן. בפני עצמו (לעיל נז:). וקומקו ומקטיר הקומץ ושייריו נאכלין (מנחות שם):

ליקוטים

ובבולן כהנים ישראל לשנות באכילתן. מ"ט. פי' דעיקר מצותן צלי מדקרי לשאר שיני. אמר קרא למשחה לגדולה. כדתרגמי' לרבו כדרך שהמלכים אוכלין, וזהו צלי. והכי אמרינן בחולין בפ' הזרוע אמר רב חסדא מתנות כהונה אין נאכלות אלא צלי ואין נאכלות אלא בחרדל, מאי טעמא אמר קרא למשחה לגדולה כדרך שהמלכים אוכלין (פסקי רי"ד)

שיטה מקובצת

הא אידי ואידי דיום חטאת ואשם קדמי תיפשוט ליה מדתנן בהדיא מטאת קודמת לעולה אע"ג דעולה שביאה שבאה בנדר ובנדבה. וי"ל דסיון דאין נאכלות לבעלים אין רגילין להתנדב עולות (הר"פ ד"ל. ב"ש): **רש"י** ד"ה מנחת כהנים כו' לפי ששמנה מרובה ג' לוגין לעשרון כו'. וז"ל הר"ש ז"ל מנחת כהן משיח שהיתה כאפה שלשה לוגין לעשרון. אע"ג דמנחת נסכים נמי באה שלשה לוגין לעשרון מיהו התם היתה נבללת בעיסה, אבל זו שהיתה נאפית במחבת כדכתיב על מחבת בשמן תעשה, לי אפשר שלא יאחר במחבת מן השמן המטפטף (ב"ש):

כג א מיי' פכ"ט מהל' שבת הלכה ז טוש"ע א"ח סימן רעא סעיף י:

כד ב מיי' פ"ג מהל' תפלה הל"א טוש"ע א"ח סימן רפו סעיף ד:

כה ג מיי' פ"ט מהל' תמידין ומוספין הלכה ג:

כו ד מיי' פ"א מהל' קרבן פסח הלכה ד:

כז ו מיי' פט"ז מהל' מעה"ק הלכה יד:

כח ז מיי' פ"ד מהל' מחוסרי כפרה הלכה ב והלכה ג:

כט ח מיי' פי"ב מהל' מעה"ק הלכה ט:

ל ט מיי' שם פט"ז הלכה יד ופי"ד שם הלכה א:

עין משפט נר מצוה

לא י מיי' פ"ב מהל' מעשה הקרבן הלכה ד:

לב כ מיי' פ"ד מהל' מחוסרי כפרה הלכה ד:

לג ל מיי' פ"ד מהל' מחוסרי כפרה הלכה ה:

לד מ מיי' פ"ד מהל' מחוסרי כפרה הלכה ה:

לה נ מיי' פ"ד מהל' מחוסרי כפרה הלכה ה:

לו ס מיי' פ"ד מהל' מחוסרי כפרה הלכה ה:

לז ע מיי' פ"ד מהל' מחוסרי כפרה הלכה ה:

לח פ מיי' פ"ד מהל' מחוסרי כפרה הלכה ה:

לט צ מיי' פ"ד מהל' מחוסרי כפרה הלכה ה:

מ ק מיי' פ"ד מהל' מחוסרי כפרה הלכה ה:

מא ר מיי' פ"ד מהל' מחוסרי כפרה הלכה ה:

מב ש מיי' פ"ד מהל' מחוסרי כפרה הלכה ה:

מג ת מיי' פ"ד מהל' מחוסרי כפרה הלכה ה:

מד א מיי' פ"ד מהל' מחוסרי כפרה הלכה ה:

מה ב מיי' פ"ד מהל' מחוסרי כפרה הלכה ה:

מו ג מיי' פ"ד מהל' מחוסרי כפרה הלכה ה:

מז ד מיי' פ"ד מהל' מחוסרי כפרה הלכה ה:

מח ה מיי' פ"ד מהל' מחוסרי כפרה הלכה ה:

מט ו מיי' פ"ד מהל' מחוסרי כפרה הלכה ה:

נ ז מיי' פ"ד מהל' מחוסרי כפרה הלכה ה:

נא ח מיי' פ"ד מהל' מחוסרי כפרה הלכה ה:

נב ט מיי' פ"ד מהל' מחוסרי כפרה הלכה ה:

נג י מיי' פ"ד מהל' מחוסרי כפרה הלכה ה:

נד כ מיי' פ"ד מהל' מחוסרי כפרה הלכה ה:

נה ל מיי' פ"ד מהל' מחוסרי כפרה הלכה ה:

נו מ מיי' פ"ד מהל' מחוסרי כפרה הלכה ה:

נז נ מיי' פ"ד מהל' מחוסרי כפרה הלכה ה:

נח ס מיי' פ"ד מהל' מחוסרי כפרה הלכה ה:

נט ע מיי' פ"ד מהל' מחוסרי כפרה הלכה ה:

ס פ מיי' פ"ד מהל' מחוסרי כפרה הלכה ה:

סא צ מיי' פ"ד מהל' מחוסרי כפרה הלכה ה:

סב ק מיי' פ"ד מהל' מחוסרי כפרה הלכה ה:

סג ר מיי' פ"ד מהל' מחוסרי כפרה הלכה ה:

סד ש מיי' פ"ד מהל' מחוסרי כפרה הלכה ה:

סה ת מיי' פ"ד מהל' מחוסרי כפרה הלכה ה:

סו א מיי' פ"ד מהל' מחוסרי כפרה הלכה ה:

סז ב מיי' פ"ד מהל' מחוסרי כפרה הלכה ה:

סח ג מיי' פ"ד מהל' מחוסרי כפרה הלכה ה:

סט ד מיי' פ"ד מהל' מחוסרי כפרה הלכה ה:

ע ה מיי' פ"ד מהל' מחוסרי כפרה הלכה ה:

עא ו מיי' פ"ד מהל' מחוסרי כפרה הלכה ה:

עב ז מיי' פ"ד מהל' מחוסרי כפרה הלכה ה:

עג ח מיי' פ"ד מהל' מחוסרי כפרה הלכה ה:

עד ט מיי' פ"ד מהל' מחוסרי כפרה הלכה ה:

עה י מיי' פ"ד מהל' מחוסרי כפרה הלכה ה:

עו כ מיי' פ"ד מהל' מחוסרי כפרה הלכה ה:

עז ל מיי' פ"ד מהל' מחוסרי כפרה הלכה ה:

עח מ מיי' פ"ד מהל' מחוסרי כפרה הלכה ה:

עט נ מיי' פ"ד מהל' מחוסרי כפרה הלכה ה:

פ ס מיי' פ"ד מהל' מחוסרי כפרה הלכה ה:

פא ע מיי' פ"ד מהל' מחוסרי כפרה הלכה ה:

פב פ מיי' פ"ד מהל' מחוסרי כפרה הלכה ה:

פג צ מיי' פ"ד מהל' מחוסרי כפרה הלכה ה:

פד ק מיי' פ"ד מהל' מחוסרי כפרה הלכה ה:

פה ר מיי' פ"ד מהל' מחוסרי כפרה הלכה ה:

פו ש מיי' פ"ד מהל' מחוסרי כפרה הלכה ה:

פז ת מיי' פ"ד מהל' מחוסרי כפרה הלכה ה:

פח א מיי' פ"ד מהל' מחוסרי כפרה הלכה ה:

פט ב מיי' פ"ד מהל' מחוסרי כפרה הלכה ה:

צ ג מיי' פ"ד מהל' מחוסרי כפרה הלכה ה:

צא ד מיי' פ"ד מהל' מחוסרי כפרה הלכה ה:

צב ה מיי' פ"ד מהל' מחוסרי כפרה הלכה ה:

צג ו מיי' פ"ד מהל' מחוסרי כפרה הלכה ה:

צד ז מיי' פ"ד מהל' מחוסרי כפרה הלכה ה:

צה ח מיי' פ"ד מהל' מחוסרי כפרה הלכה ה:

צו ט מיי' פ"ד מהל' מחוסרי כפרה הלכה ה:

צז י מיי' פ"ד מהל' מחוסרי כפרה הלכה ה:

צח כ מיי' פ"ד מהל' מחוסרי כפרה הלכה ה:

צט ל מיי' פ"ד מהל' מחוסרי כפרה הלכה ה:

ק מ מיי' פ"ד מהל' מחוסרי כפרה הלכה ה:

קא נ מיי' פ"ד מהל' מחוסרי כפרה הלכה ה:

קב ס מיי' פ"ד מהל' מחוסרי כפרה הלכה ה:

קג ע מיי' פ"ד מהל' מחוסרי כפרה הלכה ה:

קד פ מיי' פ"ד מהל' מחוסרי כפרה הלכה ה:

קה צ מיי' פ"ד מהל' מחוסרי כפרה הלכה ה:

קו ק מיי' פ"ד מהל' מחוסרי כפרה הלכה ה:

קז ר מיי' פ"ד מהל' מחוסרי כפרה הלכה ה:

קח ש מיי' פ"ד מהל' מחוסרי כפרה הלכה ה:

קט ת מיי' פ"ד מהל' מחוסרי כפרה הלכה ה:

ר א מיי' פ"ד מהל' מחוסרי כפרה הלכה ה:

רא ב מיי' פ"ד מהל' מחוסרי כפרה הלכה ה:

רב ג מיי' פ"ד מהל' מחוסרי כפרה הלכה ה:

רג ד מיי' פ"ד מהל' מחוסרי כפרה הלכה ה:

רד ה מיי' פ"ד מהל' מחוסרי כפרה הלכה ה:

רה ו מיי' פ"ד מהל' מחוסרי כפרה הלכה ה:

רו ז מיי' פ"ד מהל' מחוסרי כפרה הלכה ה:

רז ח מיי' פ"ד מהל' מחוסרי כפרה הלכה ה:

רח ט מיי' פ"ד מהל' מחוסרי כפרה הלכה ה:

רט י מיי' פ"ד מהל' מחוסרי כפרה הלכה ה:

ש כ מיי' פ"ד מהל' מחוסרי כפרה הלכה ה:

שא ל מיי' פ"ד מהל' מחוסרי כפרה הלכה ה:

שב מ מיי' פ"ד מהל' מחוסרי כפרה הלכה ה:

שג נ מיי' פ"ד מהל' מחוסרי כפרה הלכה ה:

שד ס מיי' פ"ד מהל' מחוסרי כפרה הלכה ה:

שה ע מיי' פ"ד מהל' מחוסרי כפרה הלכה ה:

שו פ מיי' פ"ד מהל' מחוסרי כפרה הלכה ה:

שז צ מיי' פ"ד מהל' מחוסרי כפרה הלכה ה:

שח ק מיי' פ"ד מהל' מחוסרי כפרה הלכה ה:

שט ר מיי' פ"ד מהל' מחוסרי כפרה הלכה ה:

ת ש מיי' פ"ד מהל' מחוסרי כפרה הלכה ה:

תא ת מיי' פ"ד מהל' מחוסרי כפרה הלכה ה:

מסורת הש"ס

א) [לעיל פט.], **ב)** ברכות נח: פסחים קיד. ירושי' ברכות פ"ח ה"א, פסחים פ"י ה"ב, **ג)** ע' ירושי' יומא פ"ז ה"ב, **ד)** לעיל יב. בכרות כח. וע"ש כז. ירושי' ברכות פ"ד ה"א, **ה)** ת"כ ויקרא חובה פרש' א ה"ו, עי' ירושי' פסחים פ"ג ה"ז, **ו)** פסחים סח. ירושי' פסחים פ"ה ה"א, **ז)** לעיל כח. קוטס טו. מולין קלב: ירושי' תרומות פ"ה ה"א, בכורים פ"ב ה"א, **ח)** [לעיל עז.] מנחות קד., **ט)** שבועות י., **י)** שבת קלב., **כ)** עי' בפנים מלילות.

שינויי נוסחאות

א) ל"ל אהני. וכן בכל המשך הסוגיא, וכנ"ל ותוס' (*ש"מ): **ב)** נ"ל קדישא. וכן להלן (כי"צ): **ג)** מוספין ואף על גב דתפילת מוספין קדישא אטו כו' (*ש"מ): **ד)** ל"ל היום (ש"מ). וכן לקמן: **ה)** תדיר הוא והתניא (כתה"י): **ו)** ל"ל חנינא (*ש"מ): **ז)** של היום שלמים של אמש קודם כל"ל ותיכות לשל יום נמקק (ש"מ): **ח)** לתרוייהו ודיום דומיא דאמש נמי דשחטינהו לתרוייהו אבל וכו' כל"ל (ש"מ, וכנע"ז בכי"צ): **ט)** בכתה"י התם נמי כיון. ובכמה"י במקוס דאתיין אינתא דאתי יין. וכ"ה בקנ"ת כמ"י ועי' רש"י: **י)** ל"ל ת"ש שחטו (*ש"מ): **יא)** בכתה"י ויהא אחד ממרס: **יב)** עד שיזרוק דם התמיד כל"ל. וכן להלן בסמוך (ש"מ): **יג)** תיבת ברישא נמחק (הג' הגר"א. וכ"ה בכי"צ ובד"ו רפ"ט וש"ח): **יד)** אין אתה צריך (*ש"מ): **טו)** במשניות הגיל' נתון: **טז)** ל"ל שהמוספין (*ש"מ): **יז)** א"כ אף הם שם שבת עליהם (צ"ק): **יח)** מועד ויש בהן שעיר חטאת שמכפר על טומאת מקדש וקדשיו (*שמכ"י): **יט)** ל"ל אע"ג (ש"מ): **כ)** ל"ל אטו מצוי (צ"ק): **כא)** ל"ל עונשן (ש"מ): **כב)** נס"ל כלן מה"ד שלמים של אמש קודמים. באכילה: הא דיום דומיא דאמש והיכי דמי כגון דקדים ושחטינהו לשלמים ברישא חטאת ואשם דיום קדמי. קדמה זריקתם לזריקת שלמים ויאכלו תחילה כמו כן אלמא מקודש ושאינו מקודש וקדים שחטיה לשאינו מקודש יהא אחד ממרס בדמו וישחוט ויזרוק את המקודש וה"ה לתדיר ושאינו תדיר: דילמא לא גרסינן. וה"ג שלמים של דשחט' לתרוייהו אבל לא שחטו' לתרוייהו תיבעי לך. וה"פ שלמים דאמש וחטאת ואשם דיום דקתני ע"כ היכי משכחת לה דשחטינהו לתרוייהו דהא לענין אכילה איירי וכי תידוק מינה לענין הקרבה נמי הא דיום דומיא דאמש וה"ד כגון דשחטיה לשלמים ברישא חטאת ואשם קדמי בדשחטינהו לתרוייהו תידוק לה שחזר ושחט את החטאת קודם שבא לימלך ואח"כ בא לימלך על הזריקה דהתם אמרינן ליה דחטאת למרס אחד מן הדמים קדשי קדשים קדמי: אבל לא שחטיה וכו' ומכלן הוא כלפינו גרס"י לקמן ד"ה אבל לא וכו' (ש"מ, מתוקן קצת עפ"י כתה"י ועפ"י כי"ב וכי"ג). ועי' לעיל ל' ע"ב בס"ל אות כ: **כג)** בדמו וישחוט ויזרוק (כתה"י): **כד)** ל"ל דוק (*ש"מ): **כה)** ל"ל הכי (צ"ק): **כו)** ודמי לקדים ושחטיה לשאינו כו' כל"ל (*ש"מ): **כז)** אלמא היכא דקדים ושחטיה למאוחר ברישא ובא לימלך אמרי' כל"ל (*ש"מ): **כח)** ל"ל או רקיקין (*ש"מ): **כט)** מותר רקיקי מנחת כהנים. מנחת כהנים כולה כליל השמן שצף על גבה ונותר שאינו נבלע בה שורפין אותו בפני עצמו: ומותר מנחת כהן משיח. לפי ששמנה וכו' כל"ל, וכ"ה בפי' הרע"ב (ח"ג): **ל)** ל"ל לעצמו (ש"מ). וברע"ב בפני עצמו: **לא)** בד"ו או הנקטר. דהיינו הניתן על גבי האסיס, ונקט רש"י המתחלק לדברי ר"ז או הנקטר לדברי אביי וק"ל (ח"ג): **לב)** נדל"ל נמי (באה"מ): **לג)** ל"ל דשחטינהו (צ"ק, ד"ר ב' וג'): **לד)** נדל"ל ושחטן (באה"מ):